

Lager eget tall for bondeinflasjon

2022-08-26

© Nationen

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les artikkelen ved å klikke her.

8 • NYHETER

NATIONEN • FREDAG 26. AUGUST 2022

Kvoteseal

Kraftig nedgang i sal av mjølkekvote

Dei to siste åra har det vore kraftig nedgang i talet på mjølkebønder som vil selje mjølkekvoten. I år ligg det an til å bli rekordfå sal.

Fristen for å søke om sal av mjølkekvoten gjekk ut den 1. august.

Landbruksdirektoratet melder at dei har 10 til 15 søknader som dei ikkje har fått behandla endå.

Tala på godkjende sal i denne runden er så langt på 93 grunnkvotar for kumjolk og 7 grunnkvotar for geitemjolk.

Kvotesealet bremsar

Med det tydar alt på at årets salsrunde kan ende med like få sal som i fjor eller endå til færre sal enn i fjor.

I fjor var det 107 bønder som selde grunnkvoten for kumjolk og 4 som selde kvoten for geitemjolk.

Det var ein kraftig nedgang frå åra før og det lågaste nivået på sal som er registrert sidan iallfall 2005, som er det tidsrommet Nationen har tilgang til tal frå.

Seinasti 2019 blei det registrert over 600 kvoteseal. Under den ekstraordinære runden med statleg utkjøp for å nedskalere produksjon i 2020 var det over 400 mjølkebønder som selde kvoten for kumjolk.

Må selje meir til staten

I år som i fjor har reglane knytt til sal av kvote vore at minst 40 prosent av kvoten skal seljast til staten for fire kroner per liter. Resten kan seljast privat ofte til ein langt høgare pris.

Tidlegare var reglane i mange år at 20 prosent av kvoten måtte seljast til staten og 80 prosent kunne seljast privat.

115.000 liter i snitt

Dei 93 bondene som så langt i år har fått godkjenning sal av kvoten for kumjolk har til saman seld vel 10,7 millionar liter grunnkvote, noko som utgjør vel 115.000 liter i snitt per seljar.

Staten har i år kjøpt vel 4,3 millionar liter av kvoten medan vel 6,4 millionar liter er seld privat.

Kvotesealet målt i liter er litt høgare i år enn året før. I 2021 blei det seld vel 10 millionar liter kvote for kumjolk der 6 millionar liter blei seld privat og 4 millionar liter blei seld til staten.

I gjennomsnitt var salet i 2021 på rundt 95.000 liter samla sett per seljar.

På geitemjolk er det så langt i år seld 378.000 liter i kvote, noko som gir eit snitt på 54.000 liter per seljar. I fjor var det samla salet på 167.000 liter, eit snitt på nær 42.000 liter per seljar.

Flest i Midt-Norge

Sidan det framleis står igjen å behandle ein del søknader kan tala endre seg, men så langt viser fordelinga klart flest sal av kvotar i Midt-Norge.

Av dei 93 sala av kvote for kumjolk er heile 29 i Trøndelag, Møre og Romsdal følgjer etter med 15 sal, Vestland med 12 og Rogaland med 11.

Dei andre fylka er så langt registrert med fem sal eller færre.

På kvotar for geitemjolk er tre sal i Viken, to i Troms, ein i Vestland og ein i Hedmark.

Bjarne Bekkeheien Aase

bjarne.aase@nationen.no

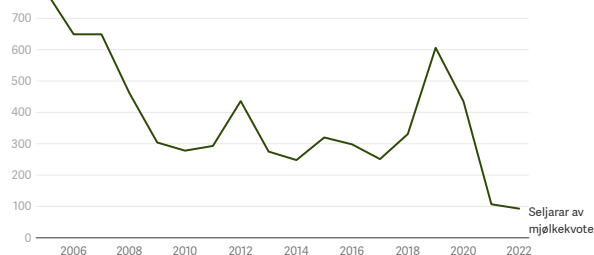

Kvoteseal: Dei to siste åra har salet av mjølkekvote bremsa kraftig opp. Det skjer parallelt med krav om at ein større del av kvoten må seljast til staten til ein lågare pris enn ein kan få i marknaden.

Foto: Camilla Møllestrand

Seljarar av mjølkekvote per år

Talet på seljarar av grunnkvote for kumjolk per år.

Tala for 2022 er førebelse. Det står att å behandle 10-15 søknader, ifølgje direktoratet.

Grafikk: Bjarne Bekkeheien Aase, Nationen • Kilde: Landbruksdirektoratet

Lager eget tall for bondeinflasjon

PRISINDEKS

Prisveksten er høy for vanlige folk, men enda høyere for bonden, viser tall fra Agri Analyse.

Fra juli i fjor til juli i år økte konsumprisindeksen med 6,7 prosent. Det betyr at varer og tjenester som husholdningene etterspur ble 6,7 prosent dyrere.

Nå har Agri Analyse laget en pris-kostnadsindeks for jordbruket som måler hvordan bondenes kostnader utvikler seg.

Bondens prisindeks (BPI) viser at jordbrukets kostnader har økt med hele 23 prosent fra juni 2021 til juni 2022.

Tallene viser at jordbrukets pris-kostnadsnivå er betydelig høyere enn konsumprisindeks-

sen. Det er særlig prisen på diesel, kunstgjødsel og kraftfôr som trekker opp, sier Christian Anton Smedshaug. Han er daglig leder i AgriAnalyse.

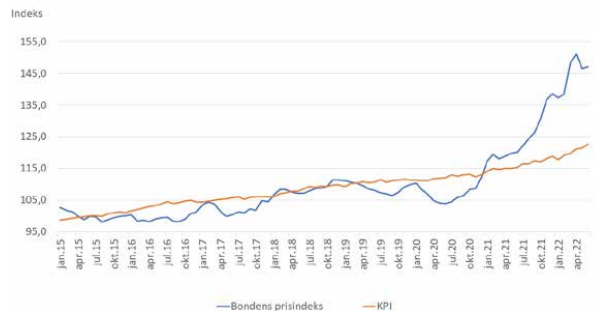

Innsatsfaktorene som inngår i Bondens prisindeks er kalk, gjødsel, kraftfôr, såfôr, planter, vedlikeholdskostnader, elektrisitet, diesel og andre varer og tjenester.

En fullstendig lansering av Bondens prisindeks vil skje i løpet av høsten. Etter det vil BPI oppdateres med nye tall hver måned.

Camilla Møllestrand

camilla.møllestrand@nationen.no

Kostnadsvekst: Bondens prisindeks viser at norske bønder har hatt en enorm kostnadsvekst de to siste åra.

Illustrasjon: AgriAnalyse.